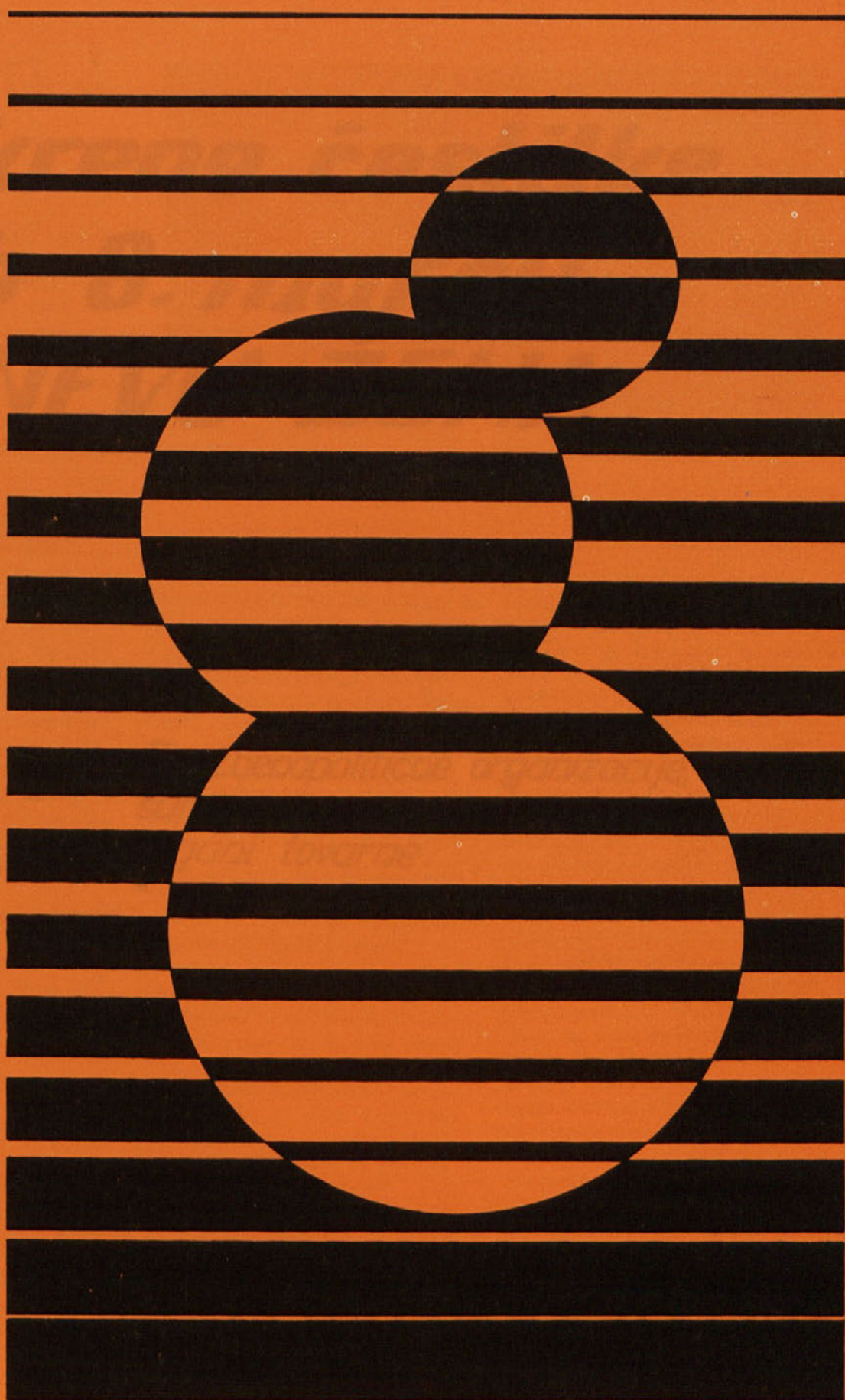

elektromotor

glasilo TOZD ISKRA ŽELEZNIKI
leto III., št. 2 marec 1982

Ob dnevu žena

Iskrene čestitke ob 8. marcu DNEVU ŽENA

*Družbenopolitične organizacije,
samoupravni in poslovodni
organi tovarne.*

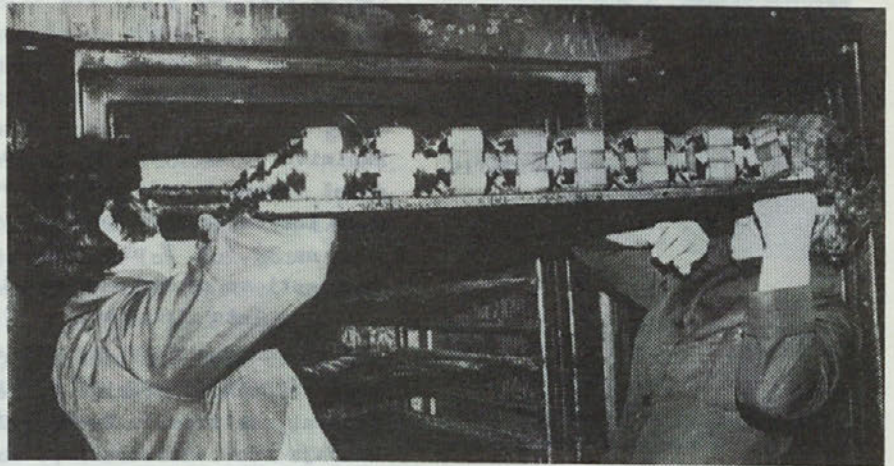

Ob dnevu žena

Dan žena - praznik mater, deklet, bork za osvoboditev izpod spon zgodovinskih patriarhalnih odnosov, je mejnik, ob katerem se za hip ustavimo, pregledamo prehojeno pot in pokažemo povečano, čeprav čestokrat hlinjeno pozornost do žena.

Ne moremo trditi, da jugoslovanska žena ni enakopravna z moškimi. To pa je pogostokrat le zapisano, v praksi pa se ohranja patriarhalni odnos. Napredne sile naše družbe se neprestano prizadevajo dati ženam večjo vlogo v sistemu in vsakdanjem življenju. To pa je le ena plat medalje, kajti popoldne, doma, v individualnih odnosih je žena pogostokrat še v podrejenem položaju, na kateri, kot pravi pregovor, slonijo trije hišni vogali. Kaj nam torej pomaga poplava izrečenih parol in deklaracij, če v svojem zavestnem jaz-u ohranjamo staro miselnost.

V samoupravnem sistemu pri nas je vloga žena še posebno izpostavljena. Ne bi smelo biti organa, v katerem žena ne bi bila zastopana. Na žalost pa so taki organi še. Poznamo primere, da v okoljih z večino žena tvorijo samoupravne organe, poslovodne organe in vodstva družbenopolitičnih organizacij sami moški, ali vsaj večina. V takih primerih kaj radi rečemo: "Saj smo kandidirali ženske, pa niso hotele prevzeti funkcij". S tem mislimo, da smo dali odgovor in rešili problem. To pa še zdaleč ni res. Vsako bolezen moramo

Težko delo žena v lakirnici

pričeti zdraviti tam, kjer so vzroki zanjo. Prev tako velja za ta primer. Zakaj žene ne sprejemajo zadolžitev, zakaj bežijo od odgovornosti? Odgovorov je prav toliko kot vprašanj. Enotna pa je ugotovitev zato, ker hlinimo vključitev več žena, hkrati si pa vsak moški misli, da bi bilo bolje, če njegovo pustijo pri miru. Tudi izredno malo moških je pripravljenih prevzeti del družinskih, materinskih dolžnosti in opravil, da bi se žena lahko vključila v dogajanja izven družine.

Naš kolektiv tvori dobra polovica žena - kar petsto. Tisoč pridnih rok dan za dnevno vestno in redno obdeluje komad za komadom, oblikuje izdelek za izdelkom, ki je edino merilo ustvarjanja dohodka. Vsako delo je častno, naporno in fizično izčrpljivo delo delavke - proizvajalke in delo v administraciji. Potrpežljivost in predanost delu ohranja tovarno na tako visokem nivoju produktivnosti in kvalitete.

In kako rešujemo probleme žena, mater, samohranilk, deklet? Navidezno intezivno in učinkovito, v resnici pa prepočasno. Ogromno težav je na področju otroškega varstva, na področju skrbi za ohranjanje zdravstvenega stanja žena, razporejanja žena na delovnih mestih, vloge žena v samoupravljanju itd. Veliko se vlaga v poskuse načrtnega reševanja teh problemov, toda kdo to rešuje; moški, ki ne morejo razumeti bistva ženskih problemov.

V kolektivu, kot je naš, bi ženske morale imeti prevladujoč vpliv, zato naj velja to kot izziv za njihovo večjo vključitev v odločanje in hkrati nudenje večje možnosti reševanja problemov žena pri nas in v širšem okolju.

K vašemu prazniku iskrene čestitke, mnogo zdravja in hvale za prispevek, ki ste ga dale k razvoju in krepitvi tovarne.

Šmid Marjan ing.

Zaključni račun 1981

FINANČNO POBROČILO O REZULTATIH POSLOVANJA V LETU 1981

Uspešnost poslovanja temeljne organizacije presojava na osnovi primerjave doseženih rezultatov v tekočem letu napram preteklemu letu. Ti kazalci uspešnosti poslovanja nam kažejo, da je bilo poslovanje TOZD v letu 1981 precej slabše od planiranega in tudi slabše od lanskega. Zaradi lažjega presojanja sta v prilogi podani tabeli I. in II., ki nazorno kažejo vrednost celotnega prihodka, dohodka in čistega dohodka ter njegovo delitev in primerjavo teh kategorij s planom in preteklim letom. Prav tako so podani tudi kazalci uspešnosti gospodarjenja v letu 1981 in v letu 1980 ter njihovo indekso razmerje. V nadaljevanju bomo na kratko opredelili posamezne postavke, oziroma kazalce. Celotnega prihodka smo ustvarili v letu 1981, kot je razvidno iz tabele I. 2,6 % manj, kot smo planirali oz. gledano vrednostno 1.309.297.004,06 din. V primerjavi z lanskim letom le 20 % več (4,8 % manj kot smo planirali). Iz strukture celotnega prihodka ugotovimo, da odpade:

- 48,3 % na realizacijo na domačem trgu preko TOZD Prodaja
- 32,3 % na realizacijo na tujem trgu (vključno s premijo in pozitivnimi tečajnimi razlikami)
- 9,2 % na realizacijo na domačem trgu (direktna prodaja)
- 4,8 % na realizacijo materiala in odpadkov
- 1,0 % na realizacijo - ostalo (obresti, udeležba v skupnem dohodku bank in DPS itd.)

Zanimivo je dejstvo, da se je delež izvoza v celotnem prihodku v letošnjem letu povečal iz 27 % na 32,3 %. V absolutni vrednosti to pomeni, da smo izvozili v letu 1981 za

423.120.949,00 din izdelkov (seveda vključno s premijo in tečajnimi razlikami). Preko TOZD Prodaja smo realizirali po absolutni vrednosti 632.842.234,60 din celotnega prihodka.

Porabljena sredstva predstavljajo s svojo vrednostjo 1.038.907.749,06 din kar 79,4 % celotnega prihodka (v lanskem letu le 72,3 %). V primerjavi s planom smo repromateriala in ostalih materialnih stroškov za nemoten proizvodni proces porabili 4,8 % več, medtem ko je bilo v primerjavi z lanskim letom 21,6 % večji, medtem ko ni bistvenega odstopanja od plana. Amortizacija po minimalnih stopnjah je večja od lanskega leta za 81 %, od planirane pa za 15,8 %. Močan porast minimalne amortizacije je zaradi nove proizvodne hale in pa zlasti nove opreme (investicija - širitev proizvodnje kolektorskih motorjev).

Ostala porabljena sredstva so večja od lanskega leta 44,6 %, medtem ko je od planiranih odstopanje še mnogo večje (74,8%).

V skupino ostalih porabljenih sredstev spadajo naslednji materialni stroški (našteti so samo večji stroški):

- porabljena energija - 10.999.134,50 din
- stroški investicijskega vzdrževanja - 28.800.578,66 din
- druge proizvodne storitve, kamor spadajo stroški izvoza in predstavništva, zastopanja in akvizicije.
- marketing dejavnost, stroški CAOP, stroški indok dejavnosti itd. predstavljajo 49.528.003,13 din,
- stroški razvojne dejavnosti - 10.305.611,29 din
- reklama in propaganda - 9.781.749,70 din
- povračila za prevoze na delo
- dnevnice, kilometrina itd.

Kot smo že omenili, odpade na porabljena sredstva 79,4 % celotnega prihodka. To pomeni, da je prihodka, ki ga dobimo, če od celotnega prihodka odštejemo vsa porabljena sredstva, le še 20,6 %. Vrednostno pomeni to 270.299.255,74 din, kar pa je le 89,3 % dohodka, ki smo ga ustvarili v letu 1980. V letu 1980 je bilo dohodka več 10,7 oz. vrednostno 32.233.491,79 din. V primerjavi s planom smo dosegli dohodka le 72,7 % (to je nekoliko manj kot smo planirali, da bomo dosegli dohodka v devetih mesecih). Tako nizko doseganje ustvarjenega dohodka je posledica nedoseganja planiranega celotnega prihodka (3,9 %), ob dejstvu, da so bila porabljena sredstva celo presežena (4,8 %).

Delitev dohodka po namenu je bila naslednja:

- prispevki SIS-om so znašali 45.297.787,25 din. To pomeni, da so bili v primerjavi s letom 1980 višji za celih 38,1 %, v primerjavi s planom pa 3,9 %. Vzrok za tako močan porast prispevkov SIS-om iz dohodka je zlasti v spremenjenih osnovah in stopnjah,

- stroški skupnih služb so znašali 22.030.553,65 din, kar pomeni, da so v primerjavi s planom celo nižji za 14,3 %, medtem ko so v primerjavi z lanskim letom večji kar za 31,4 %,

- ekonomska amortizacija se v zaključnem računu ne obračunava več, saj TOZD ni ustvaril zadostnega dohodka, da bi jo lahko sploh obračunavali,

- obresti od kreditov pomenijo s svojo absolutno vrednostjo 58.106.845,90 din 57,0 % več, kot smo planirali. V primerjavi z lanskim letom pa smo izplačali, oz. obračunali v letu 1981 86,7 % obresti več. Tako močan porast obresti tako napram planu kot napram lanskemu je posledica zelo velike zadolženosti in pa pomanjkanja likvidnih denarnih sredstev (že celoletna težava, ki otežuje poslovanje), obresti od kreditov po vrstah in po vrednosti so naslednje:

- obresti od kreditov za osn. sred.	31.093.428,35 din
- obresti od kredit. za traj.obrat.sred.	3509.644,40 din
- obresti od kreditov za obrat. sred.	11.218.278,60 din
- obresti od eskonta menic	7.607.426,50 din
- zamudne obresti	<u>4.678.068,05 din</u>

Iz tega je razvidno, da so zelo velike obresti od kreditov za osnovna sredstva (devizni dolgoročni krediti odobreni za opremo pri novi investiciji, kjer je devizni tečaj naraščal skozi celo leto. Velik delež obresti odpade na kredite za obratna sredstva - to so kratkoročni krediti za premoščanje likvidnostnih težav.

Od eskonta menic smo plačali 7.607.426,50 din obresti, kar pomeni, da smo zelo velik delež realizacije, ki smo jo dobili plačano z menicami morali predčasno vnovčiti. S tem smo dobili gotovino, ki smo jo dobili za financiranje tokovnih obveznosti, ki zahtevajo gotovinsko plačilo.

Da so bile težave z likvidnostjo nasploh (ne samo gotovinsko) nam kaže tudi dejstvo, da smo imeli v letu 1981 tudi 4.678.068,05 din zamudnih obresti. Teh do sedaj praktično ni bilo.

Po razporeditvi dohodka na prispevke SIS, stroške skupnih služb in obresti nam je ostalo še 144.864.068,94 din čistega dohodka. To je le 74,5 % lanskega čistega dohodka. V primerjavi s planom pa smo realizirali le 58,5 % čistega dohodka.

Čisti dohodek v omenjeni višini niti ne zadošča za kritje že izplačanih osebnih dohodkov. Za osebne dohodke smo namreč izplačali 159.505.920,00 din. To pa pomeni, da smo s tem ustvarili v letu 1981 izgubo v višini 14.641.851,06 dinarjev. Osebnih dohodki so v primerjavi s planom večji za 3,9 %, medtem ko so

31.093.428,35 din
3509.644,40 din
11.218.278,60 din
7.607.426,50 din
<u>4.678.068,05 din</u>
58.106.845,90 din

v primerjavi z lanskim letom večji za 24,3 %. Gibanje seveda ni v skladu z resolucijo. Prav je, da poudarimo prav na tem mestu, da do izgube v čistem dohodku prav gotovo ne bi prišlo, če ne bi bilo tako velikih omejitev na področju uvoza - zlasti kooperacijskega materiala. O tem smo že večkrat govorili.

Egart Mira

Prav je tudi, da poudarimo, da smo med letom formirali 8.993.412,39 din sredstev za stanovanjske potrebe sklada skupne porabe (formirali smo le sredstva, vire pa bi morali formirati ob zaključnem računu). Tako oblikovana sredstva skupne porabe za stanovanjske namene namreč ne morejo po zakonu povečati ali ustvariti izgubo. Ker sklada, ki bi dokončno kril ta oblikovana stanovanjska sredstva, zaradi izgube ne moremo oblikovati, moramo ta del sredstev prenesti med terjatve poslovnega sklada do sklada skupne porabe. Ob tem pa se seveda sprožijo številna vprašanja, saj ta sredstva nujno rabimo za finansiranje stanovanjske gradnje.

O kazalcih uspeha gospodarjenja v tem sestavku ne bi govorili. Vsi kazalci so podani v tabeli II, iz katere je razvidno, da so zelo slabi, oz. bistveno slabši od kazalcev leta 1980. Precej kazalcev tudi ni bilo moč izračunati, ker ni bilo podatkov, oz., ker se je pojavila izguba.

Zaloge konec leta 1981 pa so naslednje:

	1980	1981	Ind.
- repromaterial	133.178.687,89	282.603.994,86	197,2
- nedovršena proizvod.	22.314.413,49	27.502.231,66	123,2
- gotovi izdelki	34.947.216,70	26.348.014,83	75,4
S K U P A J	190.440.318,08	316.454.241,35	166,2

Tabela I - Celotni prihodek, dohodek, čisti dohodek in njegova delitev v primerjavi s enakim obdobjem preteklega leta in s planom

vrednost element	realizacija 1981	I realiz. 1981 realiz. 1980	I realiz. 1981 plan 1981
I. CELOTNI PRIHODEK	1.309.297.004,80	120,0	96,1
1. Porabljena sred.	1.038.997.749,06	131,7	104,8
- surovine+mater.	718.923.537,51	121,6	100,2
- amortizac.-min.	34.740.977,81	181,0	115,8
- ostala por. sred.	285.333.233,74	144,6	174,8
II. DOHODEK	270.299.255,74	89,3	72,7
Razpored. dohodka			
- prispevki SIS-om	45.297.787,25	138,1	103,9
- stroški skupn.služb	22.030.553,65	131,4	85,7
- ekonom. amortizac.	-	-	-
- obresti od kreditov	58.106.845,90	186,7	157,0
III. ČISTI DOHODEK	144.864.068,94	74,5	58,5
Razpored. ČD			
- del ČD za oseb. doh.	159.505.920,00	124,3	103,9
- del ČD za stan.	-	-	-
- del SSP	-	-	-
- del ČD za ostali	-	-	-
- del SSP	-	-	-
- del ČD za pos.skl.	-	-	-
- del ČD za rez.skl.	-	-	-
- izguba	14.641.851,06	-	-
planirani dohodek	371.525,00		

Tabela II - Kazalci uspešnosti gospodarjenja v letu 1981 in primerjava z enakim obdobjem preteklega leta

Kazalec	1981	1980	I 81/80
1. Dohodek na delavca	306.114,67	360.578,30	84,9
2. Dohodek/povpr.Spor.posl.sred.	0,32	0,64	50,0
3. Čisti dohodek na delavca	164.058,97	231.750,20	70,8
4. Akumulacija/dohodek %	-	20,4	-
5. Akumulacija/čisti dohodek %	-	31,8	-
6. Akumul./povpr.upor.posl.sred.	-	13,0	-
7. OD + SSP/delavca-m.povpr.	15.053,40	15.885,00	94,7
8. Čisti OD na del. - mes.povpr.	?	8.409,40	-
9. Celotni prih./povpr.up.posl.sred.	1,529	2,292	66,7
10. ČP/porabljena sredstva	1,260	1,384	91,0
11. ČD za OD + SSP/akumulac.	-	2,583	-
12. ČD na delavca/m. povpr.	13.671,58	19.312,00	70,8
13. ČP/porablj.sred.	96,1	106,4	90,3
14. Dohodek/plan	72,7	110,5	65,8
15. Čisti dohodek/plan ČD	58,5	125,0	46,8
16. Del ČD za OD/plan OD	103,9	106,5	97,5
17. Povpr.upor.posl.sred./del.	969.759,52	567.408,00	107,9
18. AKOMULACIJA	-	61.922.609,03	-

Vodja finančno-rač.sektorja
Nastran Valentina, dipl.oec.

POROČILO O REZULTATIH POSLOVANJA
V LETU 1981

a/ Proizvodnja

Proizvodnja v letu 1981 je bila s stališča doseganja planiranih rezultatov nekoliko slabša kot prejšnja leta. Proizvodni plan je bil dosežen količinsko z indeksom 94, vrednostno pa z indeksom 90. Plan je bil precej visoko postavljen, upoštevati pa moramo tudi dejstvo, da so v teku celega leta, zlasti pa v zadnjem kvartalu, nastopale težave z dobavo repromateriala in uvozom sestavnih delov za gospodinjske aparate in sesalnike.

Če primerjamo dosežene rezultate še z doseženimi v letu 1980, je indeks doseganja količinsko 105, vrednostno pa 107.

b/ Prodaja

Skupna vrednost branžne prodaje, to je prodaja, ki poteka preko TOZD Prodaja, je znašala 812.601.000 din, kar predstavlja 88,4 % doseganja plana. V primerjavi z letom 1980 pa je bila prodaja večja za 6 %. Zaradi že omenjenih težav z uvozom sestavnih delov so se založbe naših gospodinjskih aparatov in sesalnikov iz meseca v mesec manjšale. Decembra naših aparatov praktično ni bilo v trgovinah. To pa je tudi glavni vzrok na nedoseganje plana prodaje.

Skupna vrednost doseženega izvoza je znašala 11.297.733 § in 1.207.619 clirinških §, kar

je v primerjavi s planom 94 %. Izvozili smo 34 % več kot v letu 1980, s tem, da je izvoz v kooperaciji stal na ravni iz prejšnjega leta, čisti izvoz pa se je povečal kar za 178 %.

Realizirano proizvodnje smo dosegli s povprečno 875 zaposlenimi, s čimer smo predvidevanja v gospodarskem planu presegli za 2 %.

Povprečni neto osebni dohodek na delavca v rednem delovnem času je znašal 10.692,17 din. Planirani znesek smo presegli za 2,8 %.

ELEMENTI	REALIZACIJA 1980	REALIZACIJA 1981	PLAN 1981	REAL. 1981 REAL. 1980	REAL. 1981 PLAN 1981
1. KOLIČINE IZDELKOV	2.454.050	2.566.297	2.719.000	104,6	94,4
- kolektorski motorji	848.609	770.972	1.024.000	90,9	75,3
- asinhronski motorji	268.586	430.665	435.000	106,3	99,0
- sesalne enote	487.360	575.332	580.000	118,1	99,2
- gospodinjski aparati	276.450	185.531	316.000	67,1	58,7
- sesalniki	140.616	126.985	153.000	90,4	83,0
- varnostne sirene	134.133	223.187	211.000	166,4	105,8
2. VREDNOST PROIZVODNJE V 000	1.106.317	1.181.173	1.315.017	106,8	89,8
3. PRODAJA V 000 din (bruto)	1.136.433	1.298.542	1.512.091	114,3	85,9
- branžna prodaja	766.776	812.601	919.384	106,0	88,4
- interna prodaja	135.758	150.860	152.393	111,1	99,0
- izvoz v §-konvertibilni -cliring	9.345.287	11.297.733 1.207.619	13.342.510	133,8	93,7
- kooperacije	7.681.148	7.881.065	8.454.660	102,6	93,2
- čisti izvoz	1.664.139	3.416.668 konv. 1.207.619 clir.	4.887.850	277,9	94,6
4. UVOZ V §	9.837.103	10.468.425	10.954.660	106,4	95,6
5. POVPREČNO ŠTEVILO ZAPOS- LENIH	836	875	857	104,7	102,1
6. POVPREČNI OD	8.351,80	10.692,17	10.400	128,0	102,8
7. IZKORISTEK DELOVNEGA ČASA	0,68	0,655	0,696	96,3	94,1

Megušar Lojze, dipl.ing.

Plan za leto 1982

Gospodarski plan za leto 1982 je glede na realizacijo v letu 1981 precej optimistično zastavljen.

Kljub temu pa bi bil glede na prodajne možnosti lahko še večji.

Največji razlog za pesimizem pri doseganju postavljenega plana je nezadovoljiva preskrbljenost z reprodukcijskimi materiali, ki je bila že v letu 1981 izredno slaba. Možnosti, da bi se v letu 1982 bistveno izboljšala, pa so zelo majhne.

Kljub velikemu povečanju čistega izvoza pa lastni devizni prilivi ne bodo zadoščali za pokritje vseh obveznosti.

Menjava v okviru mednarodnih kooperacij je planirana v razmerju 1:1, kar pa zaenkrat še ni potrjeno.

Velika rast cen reprodukcijskih materialov ob minimalni rasti cen naših izdelkov vpliva na zmanjšanje dohodka in s tem akumulacije.

Tako je v letu 1982 planirana minimalna akumulacija, ki pa se ob vseh zgoraj naštetih problemih kaj hitro lahko spremeni v izgubo.

V nadaljevanju podajamo tabelo planiranih rezultatov v primerjavi z realizacijo v letu 1981.

000 din

	Realiz. 81	Plan 82	I
1. Kolektorski elektrom.	770.972	1.267.000	164
2. Asinhronski elektrom.	430.665	520.000	121
3. Varnost. sirene	223.187	221.000	99
4. Sesalne enote	575.332	750.000	130
5. Sesalniki	126.985	179.000	141
6. Gospodinjski aparati	185.531	266.000	143
7. Proizv. po pl. cenah	1.181.173	1.474.899	125
8. Prodaja preko TOZD PRODAJA	812.600	1.116.230	137
9. Izvoz - kooperacije	7.881.065	6.985.753	89
Izvoz - čisti			
a/ konvertib.	3.416.668	6.388.675	187
b/ clearing	1.207.619	1.423.900	118
10. Število zaposlenih	914	940	103
	Realiz. 81	Plan 82	I
CELOTNI PRIHODEK	1.309.297	1.842.469	141
Porabljena sredstva	1.038.998	1.454.192	140
DOHODEK	270.299	388.277	144
Prispevki iz dohodka	125.435	107.875	86
Amortizac. nad prep. stop.	-	20.000	-
CISTI DOHODEK	144.864	260.402	180
Osební dohodki	159.506	199.000	125
Skupna poraba	-	25.630	-
Poslovni sklad	-	26.065	-
Rezervni sklad	-	9.707	-
Izguba	14.642	-	-

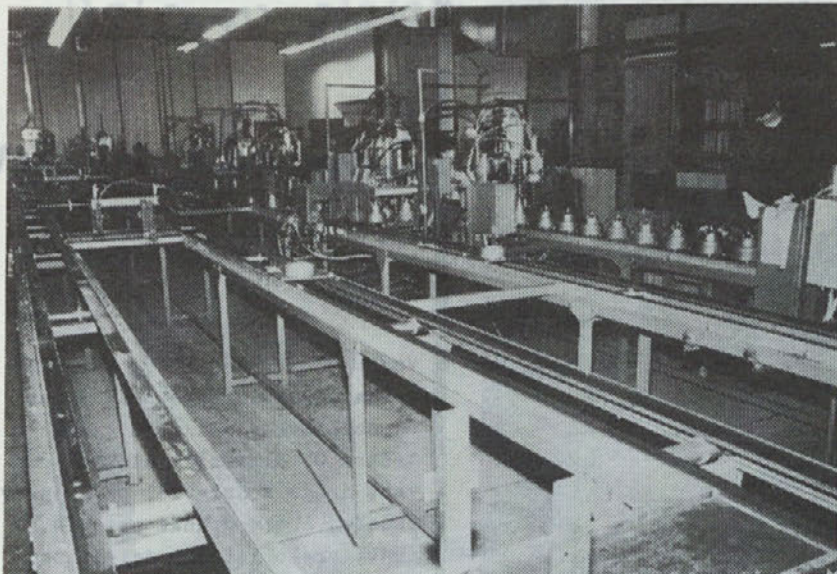
Megušar Lojze, dipl.ing.

Najpomembnejše naloge proizvodi v letu 1982

Krepko smo že zakoračili v leto 1982. Dodobra so nam že znane naloge, katere moramo letos opraviti, saj je DS pred kratkim sprejel gospodarski plan za letošnje leto. To je prvo leto po investirnju. Torej leto, ko bomo morali v novih prostorih z novimi in starimi stroji narediti za četrtno več izdelkov kot v preteklem letu. To ne bo lahko. Posebno še pri kolektorskih motorjih, kjer imajo danes naši kupci precej drugačne želje, kot pa je bilo predvideno v investicijskem programu.

Takrat, v letu 1979, so bila predvidevanja taka, da bo prevladoval v naslednjih letih motor reza 327 in da bomo le tega izdelovali v velikih količinah. Danes pa je slika taka, da so kolektorski motorji porazdeljeni v tri količinsko enakovredne skupine rezov: 306, 327 in 451. Temu primerno bo treba prilagoditi tudi strojne zmogljivosti v mehanski obdelavi in montaži. Temu primerno bo treba pripraviti tudi zadosti orodij in priprav, kar pa je naloga pripravljalnih služb.

Druga velika skupina so sesalne enote. Teh bomo morali letos

Linija za montažo sesalnikov lastne izdelave

narediti najmanj 750.000. Sedaj jih delamo okrog 3.000 dnevno, če ni kakšnih večjih motenj pri nabavi materialov ali zastojev zaradi okvar na strojih oz. orodjih. Pred nami pa je naloga, da pripravimo vse potrebno za izdelavo 4.000 sesalnih enot dnevno. To ne bo enostavna stvar, ker sedaj že izdelujemo celo vrsto različnih sesalnih enot, pa še nove se razvijajo. Izgleda, da bomo za tiste, ki se bistveno razlikujejo od osnovne izvedbe 493.3.701 in nastopajo poleg tega še v manjših količinah, morali organizirati posebno montažo in prav tako tudi izdelavo sestavnih delov. Izdelovalni časi bodo sicer daljši, ne bomo pa s tem prekinjali velikoserijske proizvodnje osnovnih izvedb. Treba bo čimpreje usposobiti novo montažo, na kateri bomo montirali večino sesalnih enot. Na stari montaži bomo pa sestavljali posebne izvedbe v manjših količinah. Ta montažni trak bo tudi prostorsko prestavljen, da bo okrog nove montaže več prostora.

Poleg prej opisanih nalog pa nas v tem letu čaka še nekaj obsežnih del pri osvajanju novih izdelkov:

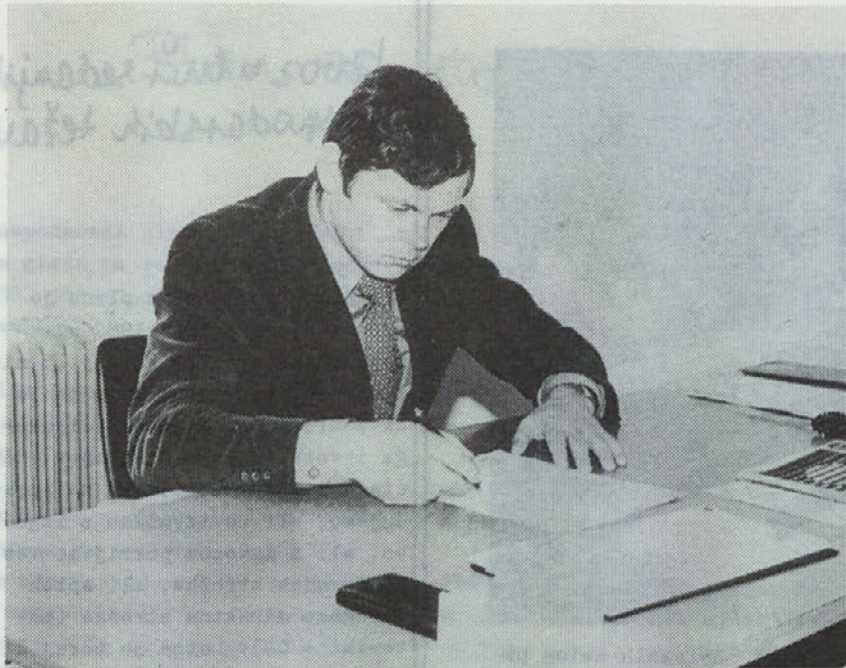
- sodelovanje pri izdelavi orodij in prototipov posebnega programa,
- priprava izdelave statorjev in rotorjev kode 610; pričetek proizvodnje v maju. Letos bomo morali izdelati okrog 1000 kosov;
- priprava proizvodnje servomotorjev velikosti ϕ 130 in ϕ 150 mm. Redna proizvodnja teh naj bi bila v januarju leta 1983;
- pričetek proizvodnje domačega sesalca. Poskusna proizvodnja - 2.000 kosov bo v aprilu.

Iz naštetega se vidi, da bomo morali letos uvesti tudi precej novosti. Vse to bo zahtevalo od vseh nas precej novih pristopov in rešitev. S tem se bomo skušali preriniti tudi v področje profesionalnih izdelkov. Torej bomo lahko pokazali ali smo že zreli za teke vrste "peko". O tem bomo ob letu rekli lahko kaj več. Do takrat pa veselo na delo in verjamem, da uspeh ne bo izostal.

Janko Jelenc, dipl.ing.

*Izvoz v luči sedanjih
gospodarskih težav*

V našem gospodarskem planu je zapisano, da v letu 1982 nameravamo izvoziti za skoraj 15 milijonov \$ blaga. Od tega je le za 7 milijonov \$ kooperacijskega izvoza in za 8 milijonov \$ čistega izvoza. Dostikrat se sprašujemo, ali ne izvažamo z izgubo, ali z izvozom pokrijemo vse proizvodne stroške, ali sploh dosegamo direktne stroške (material + OD)? Letos je torej čistega izvoza več kot kooperacijskega. Razlog za tak porast čistega izvoza je predvsem v tem, ker tako naša tovarna, kot tudi država potrjuje devize za normalno obnavljanje reprodukcijske verige. Če hočemo izdelovati kvalitetne izdelke, kar je na svetovnih trgih poleg svetovne cene, ki včasih celo pada, osnovni pogoj za uspešno prodajo, moramo vgrajevati posamezne sestavne dele iz uvoza, za kar potrebujemo devize, le-te pa lahko pridobimo z izvozom. Ni še dolgo tega, ko je bil uvoz praktično nabava materiala za dinarje, saj ti je devize preskrbela država. Naši apetiti po uvoženem blagu in znanju so bili vedno večji, zato je državi počasi začelo primanjkovati deviz in v tujini smo se morali začeti prekomerno zadolževati. Skokovita rast cen nafte na svetovnem trgu pa je devizno bilanco dokončno poslabšala do te mere, da je bilo potrebno na tem področju pričeti skrajno smotrno gospodariti. Prišli smo celo tako daleč, da smo v lanskem letu imeli faktor uvoz - izvoz 0,65, kar pomeni, da smo za 1 \$ izvoza lahko uvozili le za 65 cts. Kakšen bo faktor le-

Vodja gospodarskega sekt.:

DOLINAR Igor, oec.

tos se še ne ve, vsekakor pa je jasno, da ne bo boljši, lahko je samo slabši. Polega tega je jasna težnja našega gospodarstva, da se približamo realnejšemu kurzu dinarja, kar pomeni realno vrednost proti svetovnim valutam, kot so \$, DM, Šfr. itd. Na ta način bo uvoz postal še dražji, saj se vse dajatve ob uvozu obračunavajo od vrednosti blaga, izvoz pa bo toliko bolj zanimiv. Lahko mirno trdimo, da je danes cena deviz vsaj 65 % večja od trenutno veljavnih tečajev. Z drugimi besedami: če bi hotel devize kupiti, moraš plačati vsaj 65 % večjo ceno, če jih sploh lahko kupiš, ker jih povsod manjka. Če pa jih imaš zadosti, jih po tej ceni lahko prodaš.

Razmišljanja v tej smeri pa ne smejo biti samo v tem ali se izvažati finančno spleča ali ne, pač pa je to pogoj, da si zagotovimo svoje lastno devizno potrošnjo na eni strani, na drugi strani pa je jugoslovansko tržišče veliko premajhno, da bi bilo sposobno porabiti vse motorje, ki jih izdelamo v Železnikih.

Če ob analizi efekta izvoza upoštevamo vse zgoraj omenjene momente, ugotovimo, da je naš izvoz dokaj kumulativen in da je trenutno tako velik izvoz edino opravičljiv, izvozna usmerjenost pa je gotovo naša čudodčnost za naslednje srednjeročno obdobje.

Dolinar Igor, oec.

Slovo od sodelavcev

Vsako slovo, bodisi od svojcev, prijateljev in tako tudi slovo od sodelavk v podjetju, je zelo težko. Ob današnjem slovesu od vas, drage sodelavke, pa še prav posebej čutim grenak priokus, kajti vrsto let smo delali skupaj in se tako dobro spoznali med seboj. Delo nas je zbližalo in ustvarilo vez prijateljstva. Hvala vam za sodelovanje in razumevanje.

Ko se danes poslavljam od vas, kot vodja bojovnic za čistočo in red v tovarni, imam občutek, da grem z lepim spominom že drugič v pokoj iz podjetja, katerega ustanovni član sem bil in v njem delal 37 let. Ob tem trenutku mi prihaja na misel lepa Prešernova pesem "Slovo od mladosti", katere začetek se glasi:

"Dni mojih lepša polovica kmalo, mladosti leta, kmalu ste minule! Rodile ve ste meni cvetja malo, še tega rožce so se koj osule."

Tako je bilo, tako je in življenje bo teklo svojo pot naprej, da pa bi meni v zlati jeseni čas ne zatemnel naših lepih skupnih trenutkov, vse prosim, da se v to "listino slovesa" vse podpisete.

Še enkrat, hvala za vse!

Matevž Šmid

Belo v elektrolaboratorijih

Merjenje karakteristike sesalne enote

Pri razvoju novega izdelka so vedno prisotne določene zahteve, katerim mora izdelek ustrezati. To so zahteve kupca, zahteve mednarodnih standardov in velikokrat še specifične zahteve standardov tiste države kamor nameravamo izdelek izvažati. Ustreznost izdelka vsem tem zahtevam, razen mehanskih merjenj, pa se preizkuša v elektrolaboratorijih. Vsaka sprememba, izboljšava ali zamenjava enega od obstoječih, za zadovoljitev teh zahtev važnih materialov, seveda tudi zahteva preizkus pravilnosti odločitve.

Elektrolaboratoriji so razdeljeni: na laboratorij za električna merjenja in laboratorij za preizkušanja. Takšna smiselna razdelitev je bila možna šele po preselitvi v nove prostore v letu 1981.

Oglejmo si nekaj značilnih meritev v laboratoriju za električna merjenja. Karakteristiko motorjev merimo na dva načina, to je po zastarelem, toda univerzalnem in hitro prilagodljivem načinu obremenjevanja preko jermenice na tehtnico in s sodobnejšim TELDIXOM. V drugem primeru odvisnost momenta od vrtiljajev, vhodno moč in tok že registrira pisalnik, treba je izračunati le še izhodno moč in izkoristek. Na tem področju merjenja v kratkem pričakujemo precej nove opreme, s katero želimo to meritev popolnoma avtomatizirati in povečati točnost merjenja.

Segrevanje motorjev merimo z različnimi metodami, največ po principu spremembe upornosti. Motor mora teči v pogojih, ki

so najbolj podobni pogojem, ki so najbolj podobni pogojem v normalnem obratovanju. Tako pri merjenju segrevanja motorjev za kavni mlin, res meljemo kavo, pri merjenju segrevanja motorjev za mešalnike pa mešanico korenja in vode. Seveda pri določanju načina obremenitve sledimo zahtevam mednarodnih standardov.

Naslednje, zelo široko področje, je merjenje hrupa. Zahteva po čimvečjem hrupu nastopa samo pri sirenah, povsod drugod pa je zaželjen čimmanjši. To je področje, ki v časih vsemočnejšega gibanja za zaščito okolja postaja zelo pomembno. Okolje onesnažujemo tudi s hrupom, trdijo njegovi predstavniki. Res je, da na tem področju še ne obstajajo standardi, ki bi nivo hrupa omejevali, nastali pa bodo v prihodnjih letih. Marsikateri kupec pa nam nivo hrupa že omejuje, reklame obljubljaajo brezšumne sesalnike itd. Na zahtevnem izvoznem trgu bomo v bodoče ostali le, če bomo tudi na tem področju sledili razvojnim trendom.

Merjenje radiofrekvenčnih motenj ali na kratko RFM je sledeča podskupina meritev. Če vključite star sušilnik las in sosed ne more več gledati televizorja, sicer ni tragično, pomeni pa, da z elementi za zmanjšanje RFM ni več vse v redu. Naloga laboratorija za električna merjenja je tudito, da določi elemente, ki zmanjšajo motnje pod dovoljen nivo (ta se od države do države razlikuje). Ker so elementi za zmanjševanje nivojev RFM zelo dragi, je to zmanjševanje treba doseči z čimmanjšim številom elementov. Isti oddelek je tudi zadolžen za sodelovanje z Inštitutom za kakovost in metrologijo v Ljubljani, ki je uradna ustanova za izdajanje RSO atestov,

Merjenja RFM

to je potrdilo, da RFM ne presegajo določene meje.

Kot zadnji dve področji meritev naj omenim še magnetna in fluidna merjenja. Pod fluidna merjenja spadajo meritve različnih pretokov tekočin pri črpalkah, pretokov zraka pri sesalnih enotah in raznih ventilatorjih.

V laboratorij za peizkušanja spadajo razna merjenja, ki so časovno dolgotrajnejša in trajajo po več dni, mesecev ali celo let. Če je naprimer za ležaje zahtevana življenska doba 20000 ur in motor teče dvanaest ur dnevno, doseže zahtevano življensko dobo po štirih letih in sedmih mesecih. V tem laboratoriju se torej preizkuša življenska doba ščetk, ležajev, trdnost izolacij po preteku trajnostnega preizkusa, vpliv vlage na trdnost izolacij itd. Z novimi predpisi, ko je za vse gospodinjske aparate potreben tudi varnostni atest, ima oddelek za preizkušanja tudi nalogo pridobitve le-teh. Z razvojem domačih

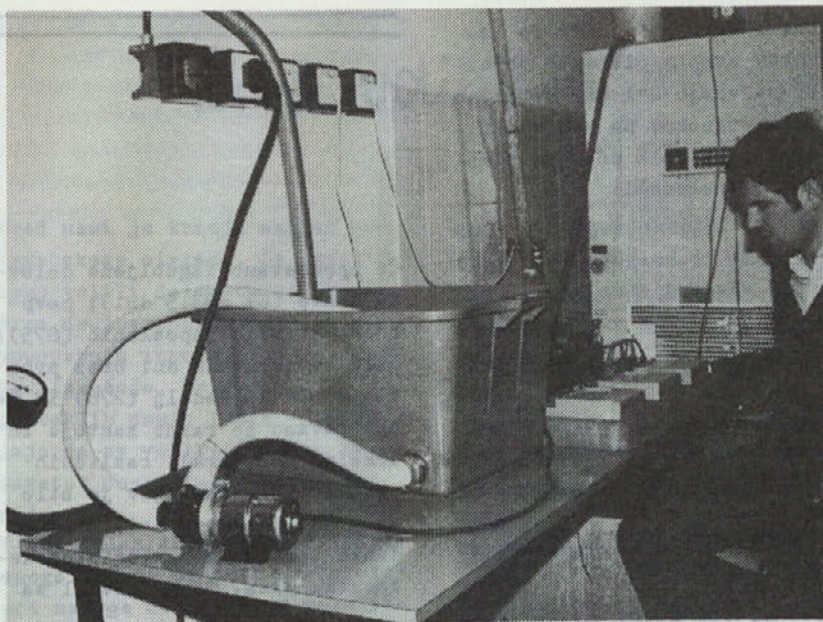
gospodinjskih aparatov se je pokazala zahteva po tesnejšem sodelovanju tudi s tujimi preizkuševališči kot naprimer VDE, SEV itd.

Iz tega kratkega opisa dela v elektrolaboratorijih izgleda, da je to neko utečeno delo po določenih ustaljenih metodah. Tako pa je samo takrat, ko dobljeni rezultati ustrezajo zahtevam. V nasprotnem primeru pa je stvar popolnoma drugačna. Iskanje raznih rešitev v sodelovanju z vsemi oddelki razvojnega sektorja, zahteva analizo vseh parametrov, ki vplivajo na končni rezultat, to pa pomeni ponavljanja in primerjanja meritev.

Še nekaj besed o opremljenosti, ki je bistvenega pomena ne le za dobro izvajanje merjenj, ampak sploh za možnost merjenja. Z novo opremo, ki jo pričakujemo, bomo zapolnili določene praznine. Novi razvojni trendi pa nas zaradi znanih omejenih možnosti nabave uvozne opreme vedno prehitujejo. Poleg skromnih možnosti merjenja koračnih motorjev se pojavlja problem meritev raznih prehodnih pojavov na servomotorjih; viri

Meritev karakteristike motorjev s TELDIXOM. Merilna metoda je dopolnjena in izboljšana z elementi lastne izdelave.

Naprava za merjenje pretokov je bila skonstruirana in izdelana v razvojnem sektorju

Motorji na preizkušanju trajnosti in življenjske dobe

napetosti predvsem enosmerni postajajo prešibki, pa tudi za merjenja raznih vplivov okolja (znižan pritisk, eksplozivna atmosfera itd.), bomo morali iskati usluge pri specializiranih laboratorijih. Naprave za nekaj

vrst merjenj smo že izdelali sami, vendar tudi v njih nastopa nekaj sicer poceni elementov iz uvoza, kjer so težave z dobavo enake kot pri ostali uvoženi opremi.

Rejec Alojz, ing.

Kadri v letu 1981

V začetku leta 1981 nas je bilo v TOZD 848. Tekom leta se je zaposlilo 116 delavk in delavk in delavcev, 50 pa nas je zapustilo, tako, da smo imeli na dan 31.12.1981 skupaj 914 zaposlenih. V gospodarskem načrtu za leto 1981 je bilo predvideno, da nas bo povprečno 857 - pa je povprečje 875.

Od 914 zaposlenih je 489 žensk ali 53,5 %. Zanimivo je, da odstotek žensk upada že od leta 1975, ko jih je bilo 57,88 %.

Največ delavk in delavcev se je zaposlilo v oktobru: 19, sledijo pa avgust 17, september 15, februar 14, julij 12 itd. Največ pa jih je odšlo meseca aprila: 14.

Od 116 delavk in delavcev se jih je zaposlilo kar 97 v tehničnem sektorju. Prav tako je bilo od 50 delavk in delavcev, ki so nas zapustili, kar 42 iz tega sektorja. To je razumljivo - saj je ta sektor številčno najmočnejši.

Delavke in delavci so v preteklem letu zapustili naš TOZD iz najrazličnejših vzrokov. Naj jih kar naštejemo:

na služenje vojaškega roka je odšlo 16 delavcev; odšlo je v drugo delovno organizacijo 11 delavk in delavcev; upokojilo se jih je 10; doma so ostale 3 delavke; trem delavcem je bil izrečen disciplinski ukrep; umrl je 1 delavec; en delavec ni opravil uspešnega poskusnega dela; dve delavki sta delali samo določen čas; za dva delavca pa nismo mogli ugotoviti vzroka.

Od 914 delavk in delavcev jih je bilo 19 z visokošolsko izobrazbo, 16 z višješolsko izobrazbo, 110 tehnikov, 222 z visoko kvalifikacijo in kvalifikacijo, 547 pa ostalih, to je PK, priučenih in NK.

- plačani prazniki	7337,0 dni
- redni dopusti	22451,3 dni
- izredni plačani dopusti	1062,5 dni
- izredni neplačani dopusti	238,6 dni
- boleznine do 30 dni	8652,2 dni
- boleznine nad 30 dni + porodniške	9278,6 dni
- vojaške obveznosti	292,3 dni
- dnevni odmori	11873,9 dni
- drugi izostanki	253,1 dan
S K U P A J :	61439,5 dni

Vseh bolniških izostankov (do 30 dni, nad 30 dni + porodniške) je bilo 17 930,8 dni kot je razvidno iz tabele. Na vsakega zaposlenega pride 20,5 dni bolniških izostankov. Nadomestila za bolniške so v preteklem letu znašala nekaj več kot 537 milijonov starih dinarjev. Socialno zavarovanje plačuje nadomestila za boleznine nad 30 dni in porodniške - tega je bilo nekaj več kot 269 milijonov starih dinarjev. Na-

Preteklo leto smo imeli za izpolnitev svojih planskih obveznosti na voljo 241 882 delovnih dni. Izostankov pa smo imeli 61 439,5 delovnih dni. Izostanki so bili sledeči:

domestila za boleznine do 30 dni pa gredo v breme TOZD - to se pravi, da gredo iz dohodka TOZD. Teh nadomestil je bilo za skoraj 268 milijonov starih dinarjev in za toliko je bil naš dohodek manjši.

Odstotek boleznin za celotno TOZD (brez porodniške) je nekaj več kot 5 % (točno 5,03 %). Boleznine (brez porodniških) po oddelkih oz. sektorjih znašajo v % po vrstnem redu:

- vodstvo TOZD	0,79 %
- razvojni sektor	1,02 %
- planski oddelek	2,24 %
- finančno računovodski sektor	2,59 %
- orodjarna	3,50 %
- sektor za kakovost	3,65 %
- splošni sektor	3,81 %
- gospodarski sektor	4,03 %
- tehnološki oddelek	4,33 %
- livarna	5,30 %
- vzdrževanje	5,78 %
- montaže	6,01 %
- obdelovalnica	6,35 %
- avtomatske stiskalnice	7,75 %

Če upoštevamo izgubljene delovne dneve (61 439,5 dni); povprečno število zaposlenih (875); število delovnih dni brez prostih sobot in nedelj (276) in če upoštevamo še razne zastoje in čakalne ure zaradi različnih vzrokov (teh zastojev je bilo za 5 984 delovnih dni) - potem lahko izračunamo izkoristek delovnega časa. Ta je znašal za

preteklo leto 0,72. To pomeni, da je vsak delavec dnevno bil na delovnem mestu od 8 ur le 72 % ali 5,7 ur.

Zaradi tega (pa tudi zaradi drugih vzrokov) smo opravili za 7045 dni nadurnega dela. V letu 1981 je na povprečno zaposlenega prišlo nekaj več kot 64 nadur (v letu 1980 pa samo 42).

Za leto 1981 smo predvidevali povprečni osebni dohodek v višini 10.300,- dinarjev. Dejansko pa je bil dosežen za redni delovni čas v višini 10.692,- din - če pa upoštevamo še delo v podaljšanem delovnem času - pa je znašal povprečni osebni dohodek 11.354,- din.

V gospodarskem načrtu za leto 1981 smo za osebne dohodke predvidevali 15,3 stare milijarde dinarjev - izplačali pa smo 16,9 starih milijard dinarjev.

Skok Janes

Pred volitvami novih delegatov

Pred nami je tretji mandat delegatskega sistema. Že tretjič bomo volili delegate za skupščine družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti. Izkkušnje, pridobljene v preteklih osmih letih, narekujejo da se volitvam novih delegatov posvetimo z največjo resnostjo.

V preteklem letu so se pokazale mnoge dobre, pa tudi slabe strani našega delovanja v delegatskem sistemu. Sistem sam je idealen in omogoča neposredno vlogo delovnih ljudi in občanov pri odločanju na vseh nivojih. Ne moremo pa trditi, da smo delavci in občani resnično izkoristili vse možnosti ter pravice in dolžnosti, ki nam jih sistem nudi. Z delom delegacij v naši tovarni pa se sploh ne moremo pohvaliti. Ne le, da se niso sestajali, temveč delegatov tudi ni bilo čutiti v neposre-

dnem delovnem okolju. Temeljna funkcija delegata pa je prav v tem, da iz baze prenaša interese delavcev v skupščine ter sklepe skupščin realizira v bazi.

Kako zainteresirati delegate za boljše in doslednejše delo je med drugim tudi naloga družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in še posebno poslovnih organov. Za nezadostno aktivnost delegacij so v mnogočem krivi prav navedeni subjekti. V preteklosti so bile delegacije preveč prepuščene same sebi, odrinjene od vsakodnevnih aktivnosti subjektivnih sil. Preveč zadev, ki so sicer stvar dela delegacij obravnavajo in rešujejo organi, ki niso zato pristojni in poklicani. Posebno pogoste so razprave o globalnih problemih v ozkih strukturah, sekretariatih

predsedstvih, kolegijih itd., namesto, da bi se take razprave prenesle v delegacije, ki so zato izvoljene in pooblašene. Jasno, da si potem delegati mislijo: "prav, če o vseh najpomembnejših zadevah razpravljajo in odločajo vrhovi, pa naj se še o kupih skupščinskih gradiv in formalnostih organizacije odločajo vrhovi."

Tako pa ne moremo in ne smemo več vnaprej. Cilj delegatskega sistema je prenašanje oblasti na neposredno delovno ljudstvo in občane in to moramo intenzivneje izvajati.

V tem smo že krepko zakoračili v priprave na volitve. Že koncem novembra in v decembru je potekalo evidentiranje možnih kandidatov za delegacije. Postopek evidentiranja je izvajalo skupno telo, ki so ga formirale vse družbenopolitične organizacije TOZD, nosilec pa je bil sindikat. Ta skupine je obiskala vse dele delovnega procesa v tovarni. V razgovoru z vodilnimi in predstavniki DPO je evidentirala tiste delavke in delavce, za katere so skupno smatrali, da so v tem momentu sposobni in zreli prevzeti odgovorne delegatske dolžnosti. Tako je bilo evidentiranih okrog 300 možnih delegatov.

Spisek možnih kandidatov so nato obravnavala vodstva družbenopolitičnih organizacij, vendar ne vsa in dovolj kvalitetno. Še največ pozornosti je tem posvetil izvršni odbor sindikata. Preskope in premalo poglobljene razprave se nam bodo lahko maščevale kot so se nam v

Volitve

preteklem mandatu. Odgovornost za to nosijo nosilci družbenopolitičnih, samoupravnih in poslovnih funkcij. Mnoge pripome so bile posredovane tudi dokaj pozno, tako, da jih ni bilo več mogoče realizirati. Celoten predkandidacijski postopek je bil namreč rokovno zelo uokvirjen in se nazaj ni dalo mnogo posegati.

Pečat na evidentirane možne kandidiate je dala kandidacijske konferenca. To so tvorili: delavski svet, vodstva družbenopolitičnih organizacij (izvršni odbor sindikata, predsedstvo OO ZSMS, osnovna organizacija ZK, vodstvo aktiva ZB) ter poslovodni delavci. Kandidacijska konferenca ni mnogo razpravljala o evidentiranih kandidatih, čeprav po mojem občutku nekatere delagacije niso dobro sestavljene. V delu same konference je prevladovalo ozračje zadržanos-

ti, kot da pri navzočih tiči bojazen: "češ, če bom kaj rekel me bodo pa vtaknili v kako delegacijo, za kar pa nimam interesa niti volje!"

Veliki problemi so bili tudi z zbiranjem pristopnih izjav. Premnogi so se do onemoglosti izgovarjali na raznorazne načine, zakaj ne morejo prevzeti te funkcije. Drugi so zopet nesramno zavrnilo tovariše, ki so bili zadolženi za zbiranje izjav, kot da mu s tem želi kaj hudega in slabega, namesto da bi z navdušenjem in ponosom sprejel zaupanje, ki jim je poverjeno. Pa kaj hočemo, še vedno se vsi ne zavedajo, da je opravljjanje samoupravljaljskih funkcij pravica in dolžnost. Vse preveč pa vidijo le pravice, ne poznajo pa dolžnosti. Kakorkoli že, predkandidacijski postopek je končan in čakamo samo še volitev. Tudi te so

problem zase. Namreč zadnje čase se pojavlja velika volilna abstinenca. Številni neopravičeni izostanki kažejo na nizko zavest delavcev in občanov. Izgleda, da so nekateri postali zaslepljeni od uspehov visokega standarda ali so odsotni iz drugih razlogov. Treba pa je opozoriti, da neopravičeno izostajanje od udeležbe na volitvah pomeni kršenje ustavnih določil, ki pravijo, da je to občanova pravica in dolžnost. Tisti pa, ki iz kakršnega koli protesta ne pridejo na volišče, naj se zavedajo, da s tem njihovi problemi ne bodo rešeni. Treba je priti o pravem času na pravo mesto, sestankov je dovolj, organov in organizacij tudi, in zadevo pokreniti k reševanju. Treba pa je biti vstrajen in delaven ne le takrat, ko rešuješ svoj interes temveč tudi sicer v širšem smislu.

Šmid Marjan

Sklepi občnega zbora OO sindikata

Vsako leto se zberemo na občnem zboru, da ocenimo naše dosedanje delo in si zastavimo nove cilje. Iz poročila o delu osnovne organizacije sindikata v mandatnem obdobju 1980 - 82, ki ga je prebral dosedanji predsednik Nastran Štefan lahko navedemo naslednje ugotovitve:

1. Krepitev vloge osnovne organizacije sindikata v TOZD.

Osnovne organizacije sindikata smo približali delavcem z različnimi akcijami kot so sestanki, zbori delavcev, pikniki, športna srečanja in kulturne prireditve. S temi akcijami nismo v popolnosti dosegli svojega nemena, zato bomo za naprej skušali odpraviti nekatere na-

pake. Sindikat mora postati progresivna delavska organizacija, v kateri uresničujejo vsi delavci svoje interese. V svoje delovanje mora vključiti vse sloje in strukture delavcev. Vsak posameznik mora v sindikatu odgovorno delovati. Delavci, ki so jim poverjene odgovorne naloge, morajo delovati v smislu osveščanja ostalih delavcev. Naši vodilni delavci morajo vedeti, da je njihova dolžnost zastopanja tovarne navzven na raznih sestankih in konferencah, kjer je potrebno obvladovati znanje z določenega področja, saj le tako pride do pravih odločitev, ki koristijo tovarni.

2. Uresničevanje planov družbenoekonomske politike in nji-

hovo vključevanje v gospodarjenje TOZD, obravnava periodičnih obračunov in zaključnega računa.

Izvršni odbor sindikata je na svojih sejah o teh stvareh razpravljal, zavzemal sklepe in dajal na podlagi letnih zadolžitve. Poslovanje v TOZD je bilo v letu 1980 zelo dobro. Takšen trend je bil tudi v začetku leta 1981, narkar so se začele znane težave z uvozom kooperacijskega materiala. Za uspeh je zaslužen celoten kolektiv, ki je z delom, disciplino in odgovornostjo dokazal svoj interes za trden položaj tovarne. Pohvaliti pa moramo tudi odgovorne za prodajo naših izdelkov v ISKRA COMMERCE in v TOZD Prodaja v DO.

Na podlagi ugodnega poslovnega rezultata je sindikat predlagal povečanje sredstev regresa za letni dopust in varčevalno vlogo pri banki za stanovanjsko graditev. Iz povečanja regresa smo kupili počitniške prikoličarje.

Sindikat je veliko dela posvetil urejanju odnosov s TOZD Montaža Idrija. Stalno smo sodelovali z družbenopolitičnimi organizacijami TOZD Montaža. Na sestankih smo obravnavali uresničevanje samoupravnega sporazuma o poslovno tehničnem sodelovanju. Razrešili smo vrsto problemov subjektivnega in objektivnega značaja. Prvim so bili vzrok malomarnost, drugim pa problemi z reprodukcijskimi materiali. Problemi se bodo v bodoče verjetno še ponavljali, v glavnem zaradi materiala, toda sedaj vemo, da jih lahko rešimo le s skupnim dogovarjanjem.

Proti koncu zadnjega tromeščja leta 1981 so se razmere v tovarni močno poslabšale zaradi izpada kooperacij. Izvršni odbor sindikata, samoupravni organi in ostale družbenopolitične organizacije so na pobudo poslovnih organov organizirali skupni sestanek na katerega so bili vabljeni predstavniki občine, DO in SOZD ISKRA. Odgovorni zunanji predstavniki so pravočasno spoznali grozečo nevarnost in v svojih organizacijah sprožili akcijo, ki je prispevala k razrešitvi nastale situacije.

3. Aktivnosti v pripravah na volitve.

Izvršni odbor sindikata je ob pomoči ostalih družbenopolitičnih organizacij že od jeseni 1981 vodil predkandidacijski in kandidacijski postopek za splošne volitve, ki so sedaj pred nami v mesecu marcu. V to akcijo je vloženo veliko naporov

Delovno predsedstvo

tistih, ki so zadolženi za izpeljavo omenjenih postopkov. Priprave na volitve so pravica in dolžnost vseh nas, vendar se nekateri spretno izogibajo vsaki nalogi in dejavnosti širšega družbenega pomena.

V novembru 1981 je bilo izvedeno evidentiranje možnih delegatov za SIS, DPS ter vodilnih funkcij v občini. Posebna skupina, sestavljena iz predstavnikov vseh DPO, je pod vodstvom sindikata evidentirala preko 200

NAŠTRAN Štefan - predsednik IO OOB v prejšnjem mandatu

HOSTNIK Jenez, ing. - novi predsednik IO OOS

Razprava direktorja na sindikalni konferenci

članov kolektiva. Po zaključnem evidentiranju so spisek evidentiranih obravnavala vodstva DPO. Pred kandidacijsko konferenco so člani izvršnega odbora sindikata, ZK in ZSMS zbrali pristopne izjave kandidatov. To je bilo najteže, saj je skoraj nerazumljivo, koliko truda je potrebno vložiti v prepričevanje vsakega kandidata da s podpisom potrdi svojo kandidaturo. Še vedno se ne zavedamo, da je delovanje v delegatskem sistemu edina perspektiva širše demokratizacije odločanja. Predkandidacijski in kandidacijski postopek je sedaj zaključen. Čakajo nas volitve, na katerih bomo dokončno potrdili delegate.

Bodoči delegati naj bodo aktivnejši in boljše povezani s svojo delegatsko bazo.

4. Delo delegacij v preteklem mandatu.

Izvršni odbor sindikata je ugotovil, da z delom delegacij ne moremo biti zadovoljni. Večina delegacij se ne sestaja. Povezava z delegatsko bazo je premajhna, ali pa sploh ne obstoja. So tudi izjeme, med katerimi lahko v prvi vrsti štejemo delegacijo za zbor združenega dela, ki je bila najaktivnejša. Vzroke za tako stanje delegacij je treba iskati predvsem v premajhni zainteresiranosti za delo v samih delegacijah, pre-

majhni pomoči strokovnih služb, vodilnih in poslovnih delavcev delegacijam pri obravnavi zapletenejših primerov, ne nazadnje pa tudi preobsežnemu gradivu za seje delegacij, ki zahteva preveč časa za študij.

5. Delovanje na področju družbenega standarda.

Rešen je problem zazidalnih površin in legalizirana gradnja v Dašnjici. Kompleks se komunalno opremlja, rešujejo pa se tudi načini nakupa in kreditiranja nakupa zemljišč. Z reševanjem individualne, se rešuje tudi problem družbene gradnje. Na Kresu se gradita dve stolpnici. S tem bodo v veliki meri olajšani stanovanjski problemi naših

SEDEJ Niko - predsednik občinskega sindikalnega sveta

delavcev.

Sindikata se je vključeval tudi v probleme prevoza naših delavcev na delo. Zahtevali smo razreševanje perečih problemov prenatrpanosti avtobusov in nelegitimičnih vozniških redov, vendar lahko ugotovimo, da se situacija ni bistveno izboljšala. Kot stalna Alpetourova stranka bi bili lahko deležni večje pozornosti pri razreševanju problemov prevoza.

Izvršni odbor sindikata je kupil iz sredstev počitniškega letovanja 3 prikolice. Za tako velik kolektiv je to seveda premalo, zato prvi pravilnik, ki je urejal termine letovanja

naših delavcev, ni pokrival vseh potreb. Pripombe članov kolektiva bodo upoštevane pri spremembah pravilnika o letovanju, vendar bomo dokončno rešili problem le s povečanjem števila prikolic, ali pa z nakupom počitniških hišic.

6. Kadrovska politika

TOZD je v preteklem letu presejal dovoljeno stopnjo zaposlovanja. Zaposlovali smo 6 % delavcev več kot leta 1980 in s tem prekoračili družbeni dogovor o zaposlovanju za 5 %. Koliko novih socialnih problemov pomeni teh 5 %, še ne vemo. Našo investicijo v moderno opremo in nove prostore smo opravičevali z dvigom produktivnosti. Zaradi pomanjkanja kvalitetnih materialov na tržišču, pa moramo zmanjševati in prekinjati serije, tako, da novi visokoavtomatizirani stroji ne dajo tega, kar smo pričakovali in smo tako morali zaposlovati nove delavce, da smo bili kos povečani, v izvoz usmerjeni proizvodnji.

Pevski zbor ISKRA Železniki je zapel nekaj pesni

Nastop Kulturne skupine

7. Ljudska obramba in družbena samozaščita.

Na tem področju smo zelo malo storili. Formalno so sicer pripravljene in sprejeti vsi potrebni dokumenti kot so vojni načrt TOZD, sindikata, ZK, ZSMS.

Ustanovljena je narodna zaščita in enota civilne zaščite. Premalo je storjenega v smislu masovnih priprav delavcev na SLO in družbeno samozaščito. Preveč je lažne solidarnosti in zapiranja oči pred nezdravimi pojavi. Družbena samozaščita pomeni, da moramo vsi bdeti nad pridobljenimi dobrinami in varovati naš družbenopolitični sistem. Priče smo krajam, nedisciplini, pijančevanju in še vedno najraje vse to od strani opazujemo, namesto, da bi stvari enkrat za vselej prišli do dna.

8. Ostale aktivnosti.

V letu 1981 je bil zopet kongres samoupravljalcev Jugoslavije, ki se ga je udeležil tudi naš član sindikata ing. Šmid Marjan. To

lahko smatramo za priznanje naši osnovni organizaciji.

Organizirana so bila številna tradicionalna srečanja članov kolektiva in sicer:

- smučarsko tekmovanje na Soriški planini,
- športna srečanja v počastitev 35 letnice kovinarstva in otvoritve nove tovarne,
- prireditve, razstave in srečanja, na katerih so sodelovale naše kulturnoumetniške skupine
- piknik za člane kolektiva
- obisk piknika SOZD ISKRA
- Srečanje s kolektivom Sprejemniki iz Sežane.
- izlet upokojujencev in sprejem za novo leto
- obdaritev otrok za Dedka Mrza
- ozimnica za člane kolektiva
- podelitev jubilejnih nagrad
- skupna zabava ob 35 letnici kovinarstva in otvoritveni novih prostorov tovarne.

Pomembna akcija, ki je tekla v okviru sindikata, je bilo občinsko tekmovanje kovinarjev. Naši tekmovalci so se dobro odrezali, saj so se trije uvrstili na republiško tekmovanje in tudi tam dosegli zavidljive rezultate.

Izvršni odbor sindikata je na pobudo občinskega sveta zveze sindikatov predlagal kandidate za srebrni znak sindikat. Dobil ga je predsednik sindikata Nastran Štefan za svoje požrtvovalno delo. Kot je sam izjavil, je to priznanje za celotno organizacijo sindikata v naši tovarni, saj posameznik brez sodelovanja vseh ne more uresničiti skupnih ciljev.

Analiza preteklega obdobja nam že ponuja smernice delovanja v prihodnje. Popraviti moramo dosedanje slabosti in vložiti maksimalne napore v letu 1982 predvsem na naslednjih področjih:

1. Inovacije, izboljšave, koristni predlogi.

Vsak dan govorimo in poslušamo, da je boj za stabilizacijo neposredno povezan z lastnim znanjem, to je z inovacijami, tehničnimi izboljšavami in koristnimi predlogi. Če pregledamo število prijav komisiji za inovacije vidimo, da so to kakšni trije primerki letno, kar je absolutno premalo. Kakšen odnos imamo do omenjenega vprašanja lahko vsak dan vidimo, ko se v vrsti za malico pomikamo mimo skrinjice, v katero naj bi metali koristne predloge, postala pa je koš za odpadke. Treba bo enkrat razčistiti z našo nevoščljivostjo in zaprtostjo vase. Inovacijsko dejavnost moramo postaviti na višjo raven. K temu bi verjetno pripomogla ustreznejša stimulacija delavcev za inovacije in to od neposre-

OKORN Boris v vlogi "Šraufcigerja"

dnih proizvajalcev, tehnologije, kontrole in razvoja. Na primeru Japonske vidimo, kaj pomeni dobro vpeljan sistem inovacijske dejavnosti, kjer se delavci iz neposredne proizvodnje do inštitutov dobesedno kosajo med seboj, kdo bo prijavil več izboljšav.

2. Prevozi na delo.

Na tem področju moramo uveljaviti našo zahtevo glede voznih redov in "človeških" prevozov.

3. Ljudska obramba in družbena samozaščita.

Izboljšati moramo usposoblje-

nost narodne zaščite in enot civilne zaščite. Delovati moramo na osveščanju vsakega posameznika v družbeni samozaščiti, da v kali zatremo negativne pojave.

4. Poživitev dela delegacij.

Delegacijam moramo organizirati strokovno pomoč pri njihovem delu. S tem bomo preprečili njihovo pasivnost in molk na pomembnih sestankih, kar je izraz premajhnega poznavanja gradiva.

5. Počitniška dejavnost.

V kolikor bodo na voljo sreds-

tva, bomo poskušali kupiti kakšno počitniško hišico ob obali in s tem povečali naše počitniške zmogljivosti. Prikolice so sicer cenejše, toda njihova življenska doba po izkušnjah drugih ni večja od 8 let.

6. Kadrovska politika.

Zaposlovanje moramo omejiti na predpisano stopnjo. Pri tem moramo imeti pred očmi problem zaposlovanja mladih delavcev iz Selške doline, ki bo zaradi zastarene gospodarjenja vedno bolj pereč.

Predsednik izvršnega odb. sind.
Hostnik Janez

Iz dela samoupravnih organov

Bertoncelj Jana

Delavski svet TOZD je imel 24. 2. 1982 svojo 28. redno sejo, na kateri je sprejel sledeče pomembnejše sklepe:

1. Na podlagi sprejema na zborih delavcev je delavski svet sprejel sklep, da se izguba v višini 14.641,06 din pokrije iz lastnih sredstev rezervnega sklada.
2. Soglasno je bil sprejet Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za adaptacijo specializiranih učilnic za usmerjeno izobraževanje v ISKRA Šolskem centru Kranj v višini 360.000.- din.
3. Prevzame se pokroviteljstvo ob otvoritvi nove šole v Selcih.

4. Ugotavlja se, da so zbori delavcev dne 23. in 24. 2. 1982 obravnavali spremembe in dopolnitve Samoupravnega sporazuma o ustanovitvi INTERNE banke ISKRA SOZD Elektrokovinska industrija Ljubljane ter spremembe in dopolnitve Statuta INTERNE banke in jih sprejeli v predloženem besedilu.
5. Obravnavana so bila poročila o pogodbenem delu za leto 1981. Delavski svet je na podlagi poročila ugotovil, da so se dela v redu opravljala.

Komisija za družbeni standard je 10.2.1982 imela izredno sejo, na kateri je potrdila višino s redstev za nakup stanova-

nj našim delavcem, ki se bodo vselili v nove stolpnice na Kresu. Prav tako je odobrila tudi nakup štirih družbenih stanovanj.

Vse prošnje za vključitev v varčevanje so bile soglasno odobrene.

Najame se premostitveni kredit kot posojila delavcem za nakup stanovanj na Kresu, kar je potrdil tudi delavski svet na svoji 28. redni seji dne 24.2. 1982.

Poslovni odbor je imel 16.2. 1982 svojo 12. redno sejo na kateri so bili obravnavani predvsem problemi proizvodnje, kvalitete, doseganja plana ter prodaje gotovih izdelkov.

Sprejet je bil sklep, da se o navedenih problemih skličejo strokovni sestanki.

Komisija za delovna razmerja in kadrovske zadeve je imela 25.2. 1982 svojo 24. redno sejo, na kateri je sprejela naslednje pomembnejše sklepe:

1. Izda se interna objava za naslednja prosta dela in naloge:
  - delavec v SOT-u
  - strojni tehnik
  - brusilec
  - vrtalec na koordinatu
  - strugar
  - strojni mehanik
  - vzdrževalec orodij
2. Za objavljena prosta dela in naloge vrtalca na koordinatu je bil kot edini prijavljeni kandidat sprejet tov. Čerin Miran kot v.d. za dobo enega leta.
Za objavljena prosta dela in naloge vodje servisno reklamacijske delavnice je bil izmed 8 prijavljenih kandidatov soglasno sprejet tov. Pintar Jože.

3. Delovno razmerje smo sklenili s 4 delavkami za montažo, ter enim delavcem za opravljanje vratarsko-čuvajske službe.

Komisija za OD je imela 25.2. 1982 svojo 23. redno sejo na kateri so bili sprejeti sledeči pomembnejši sklepi:

1. Novosprejetim in prerazporejenim delavcem je bila določena akontacija osebnega dohodka.
2. Vlogo tov. Bertoncelj Stane-ta daje komisija v obravnavo službi za organizacijo.

Bertoncelj Jana

Seja poslovnega odbora

Hamišljeni bolnik

Naslov za naslednji sestavek sem si izposodil pri znanem francoskem komediografu Moli-eru (1622-1673). Zanimivo, že v sedemnajstem stoletju so se našli taki, ki so pod krinko bolezni hoteli uveljavljati zahteve in težnje, ki jim v "normalnem" stanju niso bili kos. Pod soncem ni nič novega, pravi stari rek, torej tudi simuliranje bolezni ne! V knji-ževnosti, tudi v naši slovenski, pogostokrat naletimo na opisovanje lažnih bolnikov. Premisleka vredno je pričevanje F. S. Finžgarja, ki v avtobiografski zgodbi "Študent naj bo" opisuje, kako se je v dijaških letih tudi on zatekel k "bolezni". Ozdravljen je bil takoj, ko je bilo za obisk pri zdravniku treba odšteti toliko, kot je bila cena mesečne oskrbnine; stanovanja in hrane.

Med nami so še taki, ki pomnijo čase, ko si zdravnika in zdravljenje ni mogel privoščiti vsako. Lahko si mislimo, da takrat ni bilo veliko tistih, ki bi brez potrebe delali gnečo v zdravniških čakalnicah. Danes je pot do zdravnika odprta vsakomur, zdi se, da še preveč na široko. Vsakomur je znano, da zdravljenja ne iščejo le bolni. Veliko preveč je takih, ki se v ambulante odpravljajo z povsem drugim namenom, kot naj bi se. Gre za množičen pojav, za prenekateriga pomeni teden ali dva "marodiranja" na leto že pravilo, nenapisana pravica. Opominjanje o izgubljenih urah, o padanju dohodka DO gre mimo, kajti tisti, ki izgube brez utemeljenega vzroka ustvarjajo, imajo pri tem svojo lastno računico.

Pa ne gre le za izgubo časa v tovarni. Simulant poleg tega, da krade dohodek svojim sodelavcem, škoduje resničnim bolnikom. Znano je, da smo pri nas dokaj zadovoljivo organizirali zdravstveno službo v bolnišnicah, da pa v razvitosti osnovne zdravstvene službe ne stopamo v korak z razvitim svetom. Na enega zdravnika pride veliko število prebivalcev. Če že tako preobremenjenega zdravnika nadlegujejo še zdravi ljudje, je razumljivo, da mu zmanjkuje časa, s tem pa pada kvaliteta njegovega dela.

Pogostokrat, ko beseda nanese na neupravičeno bolovanje, je slišati, da so prav zdravniki krivci. Po mnenju nekaterih, naj bi bil zdravnik medicinski inšpektor, ki naj bi predvsem ugotavljal, ali ima pred seboj

resničnega ali namišljenega bolnika. Mislim, da takšna zah-teva ni v skladu z zdravniško službo. Zdravnik mora verjeti pacientovim izjavam, le tako bo lahko postavil pravilno diagnozo. V zdravniški ordinaciji mora vladati zaupanje, sicer zdravljenje ne bo uspešno. Seveda zdravnik lahko opazi hlinjenje bolezni in ima vso pravo, da v takem primeru "bolnika" odslovi. Računati s tem, da bo problem nepoštenega izkoriščanja zdravstvene službe odpravilo zdravstvo samo, pa se mi zdi neutemeljeno in neizvedljivo.

V naši tovarni se pripravljajo ukrepi, s katerimi naj bi se zmanjšalo število ur odsotnosti zaradi bolovanja. Kakršni že bodo, neprijetni in do neke mere krivični bodo do resničnih bolnikov. Žal se temu ne da izogniti. Treba pa jih bo sprejeti z razumevanjem. Če se gre na koga jeziti, potem to ni tisti, ki bo sestavil vsebino, ali organ, ki jo bo potrdil. Resnični krivec je tisti, ki je s svojim nepoštenim ravnanjem ustvaril potrebo, da se takšne ukrepe predpisuje in izvaja. Treba bo razumeti, da je vse, karkoli

bo narejenega za zmanjšanje neupravičenega bolovanja, v korist ne le celotnemu kolektivu, pač pa tudi bolnikom. Če bi uspelo odvrniti od zdravnika simulantne, bi bile vrste v čakalnicah manjše, redkeje bi zmanjkalo zdravil, zdravniki bi imeli več časa, njihovo delo bi bilo kvalitetnejše. To pa je v interesu bolnikov.

Peternelj Marjan

Štefanovi škorenjci

Bilo mi je štiri leta, ko se je pričela vojna, a vendar se spominjam vojnih dogodkov, trpljenja borcev, strahu in borb. Posebno so mi ostali v spominu kurirji, ki so se ustavljali pri nas, saj je mimo naše hiše vodila kurirska pot med Gorenjsko in Primorsko. Spominjam se kurirčka Štefana in naj v njegov spomin napišem tele vrstice.

Bil je majhen, živahen fantič, iskrenih oči in poln življenja. Kdo bi vedel, kaj ga je gnalo v partizane. Mogoče ni hotel zao-stajati za svojimi brati ali pa je kot pionirček dodobra spoznal, kaj pomenijo za nas nemški

okupatorji. Ušel je iz Goričan, kamor so ga s svojimi preselili po odhodu starejših bratov v partizane.

Nasmejan kot vedno, se je tudi tistega dne ustavil pri nas, kjer ga je čakala stara mama. Imela ga je zelo rada. Drobna ženica mu je prinesla lepe nove škorenjce, da bi laže preme-goval kurirske poti. Takrat so bili taki škornji pravo bogastvo in Štefan jih je bil zelo vesel. Bili so lepi, zloženi, ob vrhu pa so imeli prišiti zanki. Preden je Štefan odšel proti Martinj vrhu, mu je mama

Lucija naročala, naj se pazi, Štefan pa se ji je brezskrbno smejal.

Dva dni za tistem pa smo iz smeri Martinj vrha slišali streljanje, a kdo bi pomislil na kaj hujšega, saj smo bili tega že kar navajeni. Včasih je bilo streljanje slišati od daleč, drugič spet bliže, bila je pač vojna. Pa vendar ne bom nikoli pozabila tistega dne. Drugi dan so se v hišo pritepli belčki. Hoteli so jesti in piti in navadno so pobrali vse, kar so dobili. V veži je nekdo odložil nahrbtnik in na njem za zanke privezane - Štefanove škornje. Prva jih je opazila mama in vsa bleda prišla v kuhinjo: "Moj bog, Štefana so ubili!" Kako ne bi bili pretreseni ob pogledu na škornje, ki se jih je Štefan tako razveselil in ob misli, da Štefana in njegovega nasmeha ne bo nikoli več.

Na pragu svobode je padel mlad fant, še otrok, a po srcu mož. Zadel ga je krogla naših izdajalcev. Padel je za svobodo, za pravico in poštenje, zato, da bi bilo nam lepše.

Rejc Marinka

Kanin

O smučarski sekciji

V povojnem času se je Selška dolina skokovito razvijala. Skupaj z industrijo so se razvijale tudi nekatere športne panoge, med katerimi je imelo smučanje vseskozi pomembno mesto. Alpsko smučanje, kamor vključujemo slalom, veleslalom in smuk kot osnovne delitve, se je najprej pričelo v Železnikih. Prva tekma v slalomu in skokih je bila leta 1951 v Železnikih v Strmicah. Leta 1952 so v Selcih zgradili 30-metrsko skakalnico, kjer so vneto skakali, pa tudi s teki so se pričeli ukvarjati. V kasnejših letih je celotno športno mladino združil Alples, nakar je alpsko smučanje in sankanje prevzela Iskra Železniki. Delavci Iskre so se odločili, da prevzamejo

pokroviteljstvo nad športnim društvom Železniki. Takrat je dobil klub svoje končno ime "Športno društvo Iskra Železniki".

V obdobju razvijanja alpskega smučanja pri nas smo poželi največ uspehov takrat, ko smo imeli profesionalnega in seveda izredno predanega smučarskega delavca Gartner Aleša. Takrat so naši tekmovalci zmagovali v že izredno močni republiški in tudi državni konkurenci. Gartner Jožica je bila zmagovalka smuka na državnem prvenstvu na Starem vrhu in balkanska prvakinja v veleslalomu. Razvoj smučanja pa je šel izredno hitro naprej. Vedno večje napore zahteva sleherni vrhunski šport, pa tudi

vedno več sredstev za delovanje je potrebno. Za vzgojo vrhunskih smučarjev imajo klubi po več profesionalnih trenerjev, svoja prevozna sredstva (kombije), visoka sovlaganja staršev, tekmovalcev in vsakodnevno vadbo na snegu ter druge kondicijske priprave.

Smučarska sekcija Športnega društva Iskra Železniki trenutno dela s tremi trenerji in s tremi pomočniki trenerjev. Vsi so redno zaposleni v industriji ali pa so študentje. Treninge vodijo izključno v popoldanskem času 2 krat tedensko na snegu in 1 krat kondicijski trening v dvorani. Sobote in nedelje so rezervirane za tekme.

V letošnjem letu tekmuje za klubske barve 37 tekmovalcev, od tega je:

- cicibanov in cicibank 23 do starosti 10 let
- mlajših pionirjev in pionirk 10 do starosti 12 let
- starejših pionirjev in pionirk 4 do starosti 14 let.

Mladincev in članov trenutno nimamo v vrstah tekmovalcev, pa tudi tekmovalni sistem je takšen, da se mladina raje opredeli za poklic ali študij, tekmovalno smučanje pa v prehodu iz osnovne šole opusti, če ni res vrhunski tekmovalec. Vse te mladince in mladinke pa vključujemo v tečaj za vaditelje smučanja, za dela pri urejanju prog na tekmah, za predvozače, za pomočnike trenerjev in podobno.

V okviru našega kluba deluje preko 50 izprašanih sodnikov smučanja in ekipe za merjenje in izračun časa. V ekipi sodnikov in časomerilcev je večina takšnih, ki se dobro spominjajo, kakšni so bili razvojni koraki našega alpskega smučanja.

O rezultatih na tekmovanjih bomo laže govorili po zaključku smučarske sezone 1981/82. Pa še to; v zimskih počitnicah smo skupno z OŠ Železniki organizirali tedaj smučanja za osnovnošolsko mladino. V šolo smučanja je prišlo preko 250 šolarjev skoraj vseh vasi Selške doline. Pa naj kdo reče, da za alpsko smučanje pri nas ni zanimanja.

Vodja alpskega odbora
Čenčič Niko, ing.

ELEKTROMOTOR

Glasilo izdaja "ISKRA" Široka potrošnja TOZD Tovarna elektromotorjev in gospodinjstkih aparatov Železniki.

Urejas

- uredniški odbor: odgovorni urednik - Polajnar Vladimir, tehnični urednik - Skok Janez, fotodokumentacija - Pintar Jože, člani - Megušar Lojze, Pertovt Zdravka, Pernelj Marjan in Zgaga Stane,

- referent za izobraževanje in informiranje - Šekli Darinka

Lektor: Trojar Ladi

Naklada: 900 izvodov

Po mnenju sekretariata za informacijo SRS šteje "ELEKTROMOTOR" med proizvode, za katere se ne plačuje prometni davek.

Tiska tiskarna: DU Tomo Brejc Kranj

Humor

Zvišanje cen za dražje surovine

je klasičen primerek stavka, ki ga lahko obrate po mili volji: kakor koli ga že obrate, rezultat bo vedno isti: VIŠJE CENE.

So govorice o pretiranem sestankovanju upravičene ali ne?

Na zgornje vprašanje bomo pošteno odgovorili, pa če bi morali imeti deset ali se več sestankov.

-Več letos republiški sindikat priporoča naj se za 8. marec žensk ne obdaruje in ne vodi v lokale. -Hk- Ta, ta je pa pametna, imava vsaj plac, prejšnja leta se na ta dan en ta prav delovc v noben oštarij ni mogel dol uvesti!

na skladiščih v Ljubljani se je pokazal manjko. Predlagam, da TAKO KAKOR VSAKO LETO TA MANJKO ODPISEMO!

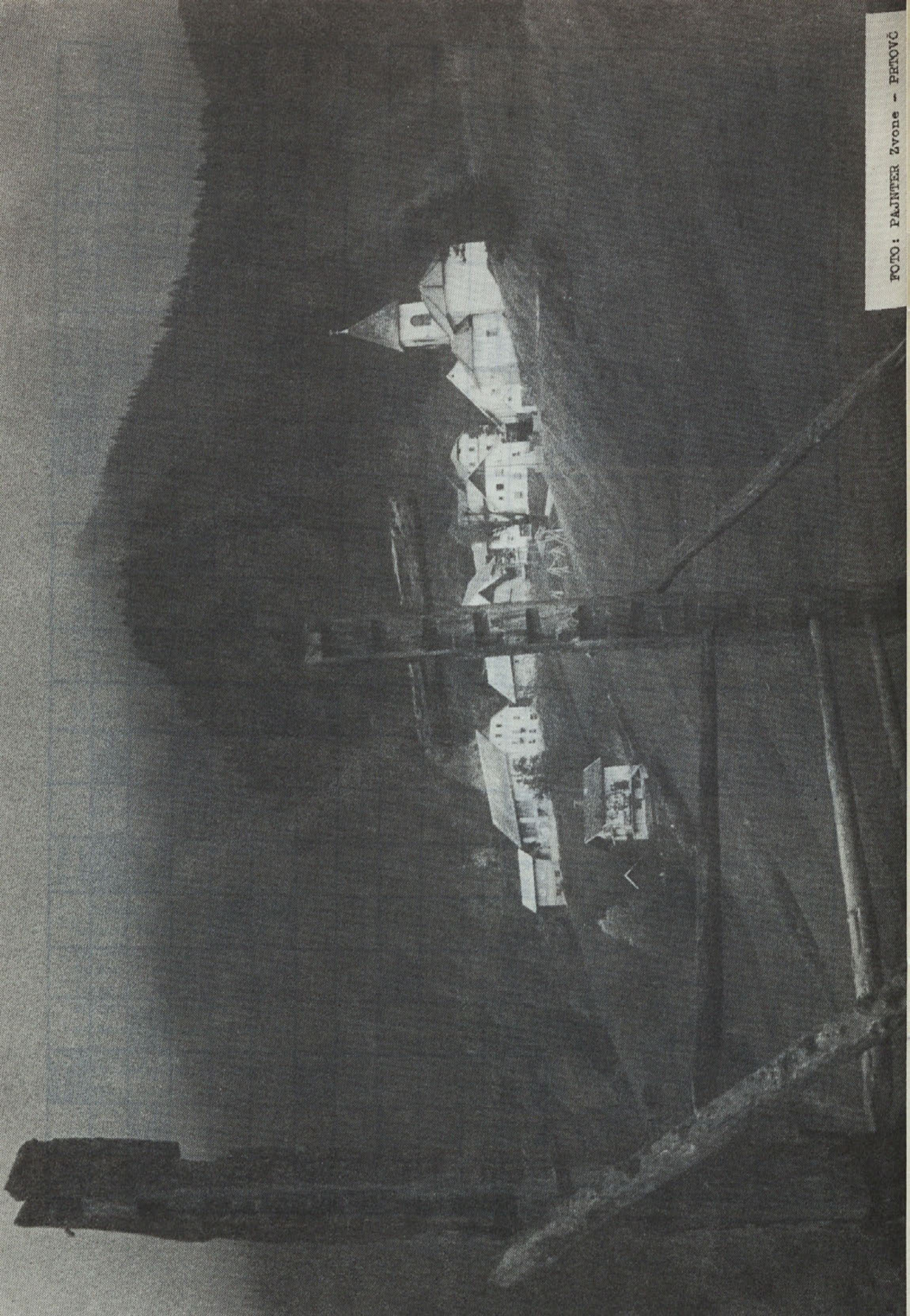

FOTO: PAJNTER Zvone - PETROVČ

